

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Hivatalban lévőre:
Egy évre — 10 kor.
Hegyedévre — 4 " "
Helyben bábos korára:
Egy évre — 20 kor.
Hegyedévre — 5 " "
Vidőre postán szállítva:
Egy évre — 24 kor.
Hegyedévre — 6 " "

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
Szombat utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
A szerkesztőség kizárólag visszadási
vagy megértesítő nem vállalkozik.
Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD febr. 1.

A magyar vámtarifa.

(K. Ö.) A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége nagy fába vágta a fejszét. Meg akarja csinálni a magyar autonóm vámtarifát.

A magyar autonóm vámtarifa kétségkívül próbára fogja tenni a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének helyes közgazdasági érzékét. Gazdasági érdekeink méltányos kiegyenlítéséről lévén szó, a gyáriparnak ez a hivatalos képviselője csak úgy fog hasznos munkát végezni, ha oly magyar vámtarifa megalkotása sikerül neki, mely mezőgazdasági és ipari érdekeink oly kielégítését hozza meg, mint azt az osztrák és magyar vám és kereskedelmi viszonyokat szabályozó 1899. évi XXX. törvényezik czélozza.

Mert valamint nem felel meg közgazdasági érdekeinknek a jelenleg is érvényben levő közös vámtarifa, úgy viszont elhibázott dolog lenne, ha a gyáriparosok oly magyar vámtarifával boldogítanák az országot, mely az ország egyéb gazdasági érdekeltségei jogos kívánalmainak háttérbe szorításával, kizárólagosan a magyar gyáripar érdekeit tartaná szem előtt.

Fellesszük a gyáriparosok érdekképviselőitől, hogy nem akarnak pusztán akadémikus értékű munkát végezni, holott feltétlenül azzá lesz a megalkotandó magyar vámtarifa, ha a mezőgazdaság eddig folyton elhanyagolt érdekei kielégítést nem

nyernek. Természetesen, nem lehet senkinek sem kifogása az ellen, ha a gyáriparosok a maguk gyönyörködtetésére akarnak vámtarifát megalkotni, mely határozott védelmet biztosítana a magyar gyáriparnak a külföldi verseny ellen; de ha oly vámtarifáról van szó, mely az ország és a közkormányzat figyelmére is érdemes, akkor nem mellőzheti az agrár Magyarországának agrár érdekeit.

Valaki azt mondta, hogy Ausztria a mi gyengítésünket tekintve az osztrák állambölcsesség legmagasabb fokának. Sajnos, hogy mi az állambölcsesség semmilyen fokára sem emelkedtünk, mikor a magyar közgazdasági érdekek kielégítéséről volt szó. Azt a kis egészséges közgazdasági szellemet, melyet egyesek emberfeletti munkája hozott mozgásba, mintha elfújták volna. Darányi távozása és Hieronymi bevonulása a kabinetbe nem biztató jelek. És mikor más, nálunknál hatalmasabb nemzetek fogyasztási piacok megszerzésével az öntudatos nemzeti közgazdasági politikának kezdik az alapját megvetni, mi a fogyasztási piacok erőszakos csökkentésére törekszünk. És mikor más, szintén erősebb nemzetek, a fokozatos elzárkózás politikájával, a nemzeti termelés védelmét czélozzák, mi a szabad kereskedelmi politikát proklamáljuk.

Ezek között a viszonyok között alig hiszszük, hogy a gyáriparosok a szükséges tárgyilagossággal tudnák a kérdést tárgyalni és a magyar vámtarifa kérdését megoldani. Mi még mindig annak a köz-

gazdasági nevelésnek a hatása alatt állunk, mely a kizsákmányolást tekintve első rangú közgazdasági tényezőnek. Ez az eljárás egyideig kellemes lehet a hatalom birtokában levő kizsákmányolóknak nézve, de közgazdasági érdeket nem szolgál, mert előbb-utóbb a kizsákmányoltak és a kizsákmányolók is letörnek.

Az igazságos közgazdasági politika nem ismer sem kizsákmányolókat, sem kizsákmányoltakat, de ismer gazdasági osztályokat, melyek harmonikus együttműködése alapja a nemzet megerősödésének és jövőjének fejlődésének. A mely gazdasági osztály fokozottabb mértékben járul hozzá a nemzeti vagyon megteremtéséhez és gyarapításához, fokozottabb védelemben részesítendő a közkormányzat részéről.

A védelem leghatásosabb eszköze a vámvédelem. A mezőgazdaság nálunk eddig nem részesült vámvédelemben, csak az ipar. Ennek következménye az lett, hogy a mezőgazdaság képtelen volt a hozzá fűződött várakozást kielégíteni. Az ezen az uton való haladás a gyáriparnak sem kedves, mert megvonja tőle legerősebb fogyasztóját, a mezőgazdasági osztályt.

Csinálja meg a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége a magyar autonóm vámtarifát, de csinálja meg úgy, hogy az a magyar mezőgazdaság elhanyagolt érdekeit is kielégítse.

A „TISZÁNTUL” TÁRCZÁJA.

Gyertyaszentelő.

Templomát leronták, köveit szétszedték,
Drága sok kincseit koczkára vetették.

Sirbóltból a csontot szórták szerteszéjjel
Véres ajkai az Isten nevével.

Papjait megölték, kit vassal, kit kővel.
Remeték temploma helyén fű sem nő fel.

S egyszer hideg télen, Gyertyaszentelőre
Eltévedt egy lovag a néma erdőbe:

Felsír a fa ága, hideg a szél, dermeszt,
Rémes a téli éj annak, ki utat veszti!

Siró hang riasztja — sietne előre —
S megbotlik, elesik egy hatalmas kőbe!

Vagy tán nem is kő az, olyan ember forma...
Nézi — tapogatja — ez Mária szobra!

Ő ez! kinek házat nemrég hányta széjjel
Tajtékzó ajakán az Isten nevével!

Feje zúg, arca ég — s odafent a mennyben
Mintha csengő ének szólalna a csendben.

Hópihe hull — mintha gyertyaszállá válna
Mária nevéért borulnának lángba...

Feje zug, arca ég — a szonka szoborra
Ráborul, reá hull könnyezve, zokogva.

S egyszerre a szobor márvány hideg arca
Mintha megmozdulna néma bocsánatra...

Ráborul, könnye hull — s úgy virradat tájba
Csend. Sima hólepel. Utját megtalálta.

Dr. Krüger Aladár.

Boldog Asszonyunkhoz.

Oh Mária, édes anyánk
De sok nyomor zúdult reánk!
A béna s ép, az ifju s agg
Mind csak Hozzád sóhajtanak.

Az ájtatos ima repül, —
Zsámolyodnál letelepül...
S pártfogásod terem derüt
A föld kerekén, — mindenütt.

Fiáczkál van a kegyelem;
S Te békítéd Őt szüntelen;
Térdre hullva, legörnyedve
Nézünk feléd az egekbe.
S hogy egykor ott láthass minket
Oh ne vesd meg kérelminket!

Ember György.

12 havi részletfizetés mellett

létesít

villamos bevezetéseket csillárokkal együtt

Ifj. Stern Sándor

elektrotechnikai vállalata

Budapest, Lipót-körut 20. Nagyvárad, „Royal” mellett.

Bánffy Debreczenben.

Bánffy Dezső báró komolyan folytatja a zászlóbontást. Vasárnap Debreczenben szervezte a pártot, melynek már nem új párt a neve, hanem *jogpárt*. Talán azért, mert vezére miniszterelnök korában lábbal taposta a nemzet és a nép jogait. Ergo lucas a non lucendo. Ez a körülmény őt nem alterálja, most annál több jogot ígér, abban a biztos reményben, hogy egy sem lesz alkalma megvalósítani ígéreteit.

Debreczenben a már ismert ígéreteken kívül újakat hirdetett és pedig — tekintettel arra, hogy a kálvinista Rómában van — bőkezűen ígértett a — — *nem katolikusoknak*.

Debreczenben felállította Bánffy felekezeti programját. Ine ez a kis csodabogár:

A felekezeti kérdésekre vonatkozólag szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a nem róm. kath. egyház tagjainak sérelme nélkül kell, hogy olyan alakulások jöjjenek létre, amelyek egyfelől nem érintik az autonómiát, másfelől segítségére jöjjenek a nem katolikusoknak, hogy a terhektől megszabaduljanak és természetesen a hívek terhelésének megszüntetésére való tekintettel gondoskodni kell az állási dotációról.

Persze ez tetszett a kálvinista Rómában, Meg is alakult a párt — persze — — — *nem katolikusokból*.

De azért büszkén hirdeti, hogy ő nem áll felekezeti alapon. Vajjon milyen alapon áll hát?

Az erős kéz.

Tisza Istvánnak nemcsak arra van felhatalmazása, hogy rendet csináljon, hanem a király jogot és módot adott neki arra, hogy akármilyen erőfeszítés árán is, a végtelenségig menő küzdelemmel, ha többször fel is kell oszlatni a képviselőházat, megcsinálja a véderő reformot, megalkossa a vám- és kereskedelmi szövetséget, elvégezze a kvóta-ügyet s elintézza a civillista fölemelését.

Ezt jelenti Tisza egy újságközleményben, amely tegnap kézrekerült.

Ha azt várta Tisza e közleménytől, hogy erre szörnyen megijed az obstruáló ellenzék — nagyon csalódik.

Ellenkezőleg.

Ha ez a közlemény megerősítést nyer, az lesz a következménye, hogy újból megindul a legelkeseredettebb küzdelem az egész vonalon s hogy ebben a küzdelemben ki lesz a győztes — azt könnyű elképzelni.

A függetlenségi pártpolitikáról.

Ily címmel irt füzet hagyta el a sajtót a napokban Lengyel Zoltán, az agnóráról ismert képviselő tollából. Lengyel tudvalevőleg kilépett a függetlenségi Kossuth-pártból, a mely soha sem tudta, obstruáljon-e, vagy sem. Persze, ennek megvan a maga oka, a mire Lengyel rá is mutat: a *vezetés hiánya* és a merev *negáció*. A vezetés hiánya juttatta bele

a pártot a mai fonák helyzetbe, a mikor a Tisza-gárdának épp úgy segítő mezei hadai voltak, mint voltak anno dízumal Binffy szabad hajdú. A negáció pedig arra vezetett, hogy a közös intézmények ellen harcoló párt nem fért hozzájuk a közös intézményekhez, a delegációba nem vonult be. Duzzogott, de a mellett a választásokra paktumot kötött a szabadelvű párttal, szóval minden volt, csak nem ellenzék. Ezért lépett ki Lengyel. Az eleven tollal megirt röpirat Napoleon travestált szavaival végződik: »Magyarok, jusson eszetekbe, hogy egy ezredév dicsősége mosolyog le, szenvedése sir vissza reátok!« Megjelent a Független Magyarország kiadóhivatalában, ára 1 korona.

A tisztviselők pótlékáról szóló törvény szentesítve.

Az összes állami tisztviselők és alkalmazottak az elmaradt fizetésrendezésért tudvalevőleg olyképen nyertek kárpótlást, hogy a kormány bizonyos fizetési pótlékot juttatott számukra. A kormány az erre vonatkozó törvényjavaslat benyújtásakor arra nyert felhatalmazást, hogy a törvény jogerőre emelkedése előtt vagyis míg a két ház azt letárgyalja s a király szentesíti, már az 1903-ik évre visszamenőleg egy összegben kiutalhatta a pótlékot az erre nagyon is rászorult alkalmazottainak. Ezt már fel is vették az egész országban s bizonyára rég el is költötték. A törvény pedig csak január 29-én lett valósággal törvénynyé. A hivatalos lap legújabb száma közli a tisztviselők pótlékáról szóló törvényzikket egész terjedelmében, a királyi jóváhagyással.

A kath. kör közgyűlése.

A nagyváradi katolikus kör vasárnap, január hó 31-én délelőtti 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését.

Dús László világi alelnök vezette a tanácskozást.

Jelen voltak:

Sal Ferencz, Fetser Antal, Grócz Béla, dr. Hoványi Gyula, Erős Rezső, Novotny S. Alfonz, Géczy Lajos, Székely Sándor, Novák János, Tóth Márton, Kelemen Kálmán, dr. Némethy Gyula, Láng József, Andriška Károly, Stark Gyula, Heilinger József, Rigli Ferencz, Tátray Sándor, Géczy Géza, dr. Vucskics Gyula, Számborovszky Rezső, Sztarill Ferencz, Makucz Ernő, Beleznay Antal, Aszódi Imre, Böszörményi Géza, Szilárdy Ernő, Karger Sándor, Kugler Albert, Kalmár Illés, Brém Lőrincz, Voszka Ferencz, Hancke Emil, Vidosits Gyula, Zivuska József, Országh Antal, Mertz János, Szentkereszt Tyvadar.

A közgyűlés megnyitása után dr. Imrik Gusztáv titkár felolvasta érdekes és nagy gondal összeállított jelentését, a következőkben:

Titkári jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Akik tőlünk jelszót követelnek, amelyből törekvéseinket és akaratunkat megismerjék, mindig csak azt az egyet fogjuk hangoztatni: mindent megújítani Krisztusban.

Dicsőségesen uralkodó Szentséges Atyánk, X. Piusnak utmutató szózata, amelyet mint

Krisztus helytartója először intéz az egész világ katolikusaihoz.

Amidőn üdvös munkára törekszünk, választhatnánk-e jobb s egyenesebb utat annál, mit a Szentatya megjelöl számunkra?

Nagy átalakulások közből állunk; az egyének úgy, mint a tömegek helyükből ki vannak mozdítva, nincs nehézkedési pontjuk. Megindul a küzdelem a társadalom minden rétegében; az elégedetlenség nőjön nő. A régi rend bomlásnak indul, hogy mi jön helyébe, rettegve gondolunk reá! . . .

Bánatos, panaszkodó lelkekkel találkozunk minden perczben; némelyek teljesen el vannak torzulva; másokat a szenvedély lángja emészt; kergetik, üzik az új gondolatokat, új eszméket, a társadalomnak, az emberiségnek új alapjait. Válságról beszélnek a feltámadt új próféták, s az ember ennyi zűrzavarban fáradtan, az izgalmaktól elcsigázva meghidegül, közönyössé lesz a keresztény eszmék iránt.

Ez a mai kor szerencsétlen fotografiája. A materializmus iránya teljesen betemette az emberi szívnek legszebb, legboldogítóbb nyilvánulását, a *vallásos érzést*.

Az új kor az uralmat az észnek adta át, várván a tudománytól az élet megfejlesztését. Ma már az ember az észre bizza életét, ez meg csak sorvad és senyved az izolált ész befolyásától. Elszigetelt, elszegényedett ész, hogyan boldoguljon veled az ember, az életnek bensőséges felfogásában? Hogyan fogod berendezni a társadalomnak, az emberiségnek új alapjait? A zűrzavarból hogyan fogod kivezetni az embert, az izgalmaktól mikép tartod távol a társadalmat?

A lenyűgözött ész aligha fog kielégítő feleletet adni. Az életet nem fejt meg; az életet észszel keresni nem lehet, azt *szívvel és lélekkel kell keresnünk!*

Szentséges Atyánk felé tekintünk súlyos nehéz társadalmi betegségeink közepette, ki fennen hangoztatja jelszavát: *»Mindent megújítani Krisztusban!«*

Jelszava egyaránt szól emberhez és társadalomhoz. Meg kell újítani *magunkat*, meg kell újítani a *társadalmat*. Új emberré kell válnunk, s ezt az embert mindenkinek önmagában kialakítania a kegyelem eleven erejével. *Meg kell újítanunk a társadalmat, át kell hatnunk a kereszténység szellemével, Krisztusi szeretettel s békével.*

Ez a jelszó ragyogjon a nagyváradi kath. kör előtt is, mindnyájunk előtt! ez a jelszó írja elő feladatunkat, kath. társadalmi tevékenységünket.

Mert akárhogy forgatjuk nehéz helyzetünket és feladatunkat, befolyásunk a közéletre, a társadalom minden rétegére csak akkor és oly mértékben áll elő, amely arányban *megeződünk magunk is a ker. életben*; a nehézségek a szerint oszlanak, a mint a *ker. tömeg keletesség* felé haladunk. Legtisztább meggyőződésünket kell képeznie azon tudatnak, hogy az egyház tanításának és parancsainak betartása nélkül, az egyház intézményeinek támogatása nélkül katolikus akcióit indítani, vagy attól csak valamelyes eredményt várni, — közönséges elbizakodottság volna.

*

Katolikus egyesületünk is a hit munkájával igyekszik építeni immár *8-ik éve*.

A ker. szeretet jegyében folytatott ez évi munkálkodásunkról a következőkben adunk számot a tisztelt közgyűlésnek.

Előző évi jelentésünk keretéhez híven első sorban az országos szövetség múlt évi tevékenységéről adunk számot; nem csak azért,

TELEFON 525.

TELEFON 525.

Első nagyváradi bádigos iparosok

Villany- és légszeszvilágítási

felszerelési vállalata

Fő-utca, Bazár-épület. (Színház oldalon).

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, miszerint a legjutányosabb árak mellett elvállalunk

szellőztetési berendezéseket

légszesz-csillárokat, ivlámpákat, világító testeket

és ipari célokra alkalmas elektromotorokat, szellőztetőket és felszerelési czikkeket

raktáron tartunk és szállítunk. Meglévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világításra jutányosan átalakítunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszközölünk.

elektromos világítás, erőátviteli és

den igényeknek megfelelő és különböző alaku **villany- és**

motorokat, szellőztetőket és felszerelési czikkeket raktáron tartunk és szállítunk. Meglévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világításra jutányosan átalakítunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszközölünk.

és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszközölünk.

és felvételeket kötelezettség nélkül díjmentesen eszközölünk.

mert katolikus körünk a szövetség munkálkodásában magára nézve is, mint a szövetség minden tagjára irányt, utmutatást talál, hanem azért is, mert körünk vezető egyéniségei évenként személyes részvételükkel sőt munkáikkal segítenek építeni az országos kath. akció nagy művét.

A múlt évben október 19-22. napjaiban folytak le a IV. országos kath. nagygyűlés eredményteljes napjai, a nagyméltósági püspöki kar védnöksége alatt. Egyesületünk Palotay László ősz vezérével, egyházi elnökével volt képviselve. Kivüle Dr. Hoványi Gyula, Pekaovits Imre, Kaczvinszky Andor és még többen vettek részt a különböző szakosztályok ülésén. A nagygyűlés ismét emelkedett jelentőségében. Célját, hogy az országos katolikus társadalmi tevékenység középpontjává legyen, még egy évben sem érte el oly magas színvonalon, mint most. Ezen év fontosabb momentumait Dr. Gyürky Odón, a szövetség titkára következőkben foglalja össze:

A IV. országos kath. Nagygyűlésen kívül megtartottuk a II. ker. szociális kurzust; ennek nyomán indult meg szélesebb körben is a ker. szociális mozgalom hazánkban; ker. munkás egyesületek alakulnak, ker. szociális gyűléseket tartanak, biztos reményt nyújtva arra, hogy a rohanosan terjedő szociáldemokracziával meg fogunk küzdeni.

Társadalmi egyesületeink terén 63 kath. kör. olvasó egyesület alakult a lefolyt esztendőben; ezenfelül 120 ifjusági egyesület, mely védelmezi, neveli, fejleszti népünk ifjuságának értelmi s vallás erkölcsi életét. Más kath. jellegű egyesület, mint a legényegylet, temetkezési egyesület stb. 63 létesült, úgy hogy hozzá számítva a lefolyt évben alakított ker. szövetkezeteket is, 1903. évben háromszáz új katolikus intézményt hívtunk létre, mindmennyi tüzhely a kath. társadalmi munka számára. Ha ezekhez hozzászámítjuk azt a ker. szociális tevékenységet, melyet az országos központi kath. legényegylet fejtett ki a múlt évben; ha a legújabb létesült 57 ker. fogyasztási szövetkezetet figyelemre méltítjuk; s végül azon körülményt, hogy a kath. egyesületek országos szövetsége a fent elsorolt eredményeknek a múlt évben is támasza, uttörője, sarkalója volt, úgy el kell ismernünk, hogy a lefolyt év országos katolikus munkálkodása megnyugvást kelthet bennünk, mert valóban tartalmas volt.

De lássuk már most a mi katolikus körünk működését.

Nagynevű bibornok-püspökünk elhunytával a mi egyesületünk is árvaságra jutott. Múlt évi jelentésünkben igyekeztünk méltó emléket szentelni körünk megalapítójának és első lelkes védnökének. A Gondviselés megvigasztalt mindnyájunkat. Egyházmegyénk új főpásztort, egyesületünk új védnököt nyert dr. Szmezsányi Pál megyés püspökünkben, kinek ünnepélyes beiktatása alkalmával október 7-én világi elnökünk vezetésével impozáns számban fejeztük ki fű hódolatunkat.

A fényes püspöki installáció után választmányunk november 11. tartott ülésében azonnal elhatározta, hogy megyés püspök ur ő Nagyméltóságát katolikus körünk védnökségére fölkeri, hogy a kath. kör tagjainak legyen alkalma főpásztora irányában, mint vezetője s társadalmi életében utmutatója irányában nagyrabecsülését kifejezni s őt e téren is mintaképe gyanánt tisztelni. E végből egyházi elnökünk vezetése alatt egy bizottságot ki is küldtünk, amely reményében nem is csalódott. Főpásztorunk kegyesen fogadta a küldöttség fölkerését s a nváradai kath. kör védnöki tisztét elfogadta. Kimondhatatlan jól esett választmányunknak az a meleg érdeklődés, melylyel

főpásztorunk a küldöttség előtt körünk felől nyilatkozott. Kijelentette, hogy egyesületünk működését már régóta éber figyelemmel kíséri. Hivatkozott a dicsően elhunyt XIII. Leo szent-séges Atyánknak halálos vívódásában mondott örökbecsű szavaira: „*Leo meghalt, de a pápaság él örökké*“ Így van ez — folytató főpásztorunk — az egyházmegyében is. *Nagynevű elődöm boldog emlékü Schlauch bibornok meghalt, de az egyházmegye püspöke itt van most is.* Jól tudom, mily nagyarányu tevékenységet fejtett ki boldogult elődöm a nváradai kath. kör megalapításában; az ő nyomdokait akarom követni. *Isten áldását kívánom buzgó elnökökre a kör valamennyi tagjaira, önökre s a katolicizmus érdekében kifejtett működésükre s kérem önöket, hogy örömeikben úgy mint szükségükben forduljanak hozzám bizalommal.*

Egyi melegség, ennyi rokonszenv, tisztelt Közgyűlés, a főpásztor, a védnök ajkairól nem tévesztette hatását, főpásztorunk szeretete magához ölelt mindnyájunkat s hódolatteljes fű ragaszkodásunk irányában csak hatványozódott. Nemsokára ezek után magas látogatásával tisztelte meg körünket; egy teljes órát időzött ő Nagyméltósága nálunk s apostoli buzdító szavaival, a kör beléletét érintő meleg érdeklődésével mindnyájunkat lebilincselte magához.

Katolikus körünk eredeti hivatásának, tulajdonképeni rendeltetésének az évenkénti *liczeumi előadások tartásával* felel meg. Ker. önérettel mondhatjuk, hogy egyesületünknek kath. liczeumi előadásai viták ki azt az előkelő helyet, melyet az egész ország kath. körei között elfoglal. Városunk s egyesületünk katolikus irói és tudósai gazdagabbnál gazdagabb műsorral lépik meg a folyton szaporodó kath. hallgatóságot. Az előadások magas sorozatának összeállítása, beosztása, s az egésznek megteremtése az ünnepélyt r. b. érdeme. Lehetetlen t. közgyűlés a legnagyobb elismerés hangját e bizottságtól megtagadnunk. Hatalmas nagy munkát végez évről évre, fáradságtalanul. Csoportosítja az egyes előadások programját; lelkesíti, sarkalja a közreműködőket; minden előadás alkalmával egy komoly írónak vagy tudósak előadása mellett szavaltat és zene-szám szerepel, melyeket városunk előkelő hölgyei és ifjusága töltenek be. A bizottságnak azonban tudjuk, legnagyobb, s legszebb jutalom az a nagyszabású erkölcsi siker, mely munkáját koronázza. 7 felolvasó ünnepélyt s 1 emlékünnepélyt, összesen tehát 8 előadást tartott *egyesületünk*

Az emlékünnepély febr. 15-én, a boldogan elhunyt XIII. Leo pápa 25 éves pápai jubileumának volt szentelve, amelyet este a Zöldfa szállóban szeretet-lakon a követelt, hol körünk tagjai, valamint előkelő egyházi s világi méltóságok mintegy 150-n vettek részt. Választmányunk június 3-án tartott ülésében elhatározta, hogy az év egy kath. liczeumi felolvasásából ismét egy Almanachot ad ki, s a művet főpásztorunknak ajánlja.

Szomorú kötelességünket teljesítjük a t. közgyűlés előtt, midőn egyesületünk múlt évi gyászrovatával foglalkozunk. Még egy évben sem volt oly sok halottunk, mint 1903-ban. *Zajnay János* pápai praelatus kanonok, *Kucsovsky Lajos* kanonok, *Dr. Hoványi Ferencz*, *Sperk József*, *Herény Sándor*, *Erdély J. Farkas László*, *Weidlich István*, *Pintér Mihály*, *Varga Akos*, *Rothauszki Ferencz*, *Sávell János*, összesen 12-en költöztek el jobb hazába, hol boldogítsa őket az Ur s adjon lelkeiknek nyugtot.

A nagyarányu elhalálozás, s a még nagyobb arányu elköltözés indokolja meg, hogy a múlt évi jelentésünkben kitüntetett 364 tag,

daczára az elég tömeges beiratkozásnak 347-re apadt. E számban való megfogyatkozás azonban jelentéktelen, mert az új tagok elég sűrűn jelentkeznek mostanában is. A múlt évben 31 tagot irtunk be, mi életképességünknek színtén egyik bizonyítéka.

Egyesületünk könyvtára az elmúlt évben is szaporodott 32 kötettel.

A tisztelt közgyűléstől nyert megbízatásunk ismét lejárt, s ezt az alapszabályok rendelkezéséhez képest a t. közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk. Iparkodtunk e két év alatt a bennünk rejlő erőt erénynyé és életlé kifejtési egyesületünk javára. Ha az eredmény nem találtnék megfelelőnek, úgy méltóztassanak hibáink s fogyatékoságaink mellett jó szándékunkat, törekvésünket elbíralni.

Az 1903. évi pénztári számoldást s a f. évre szóló költségelirányzatot heterj szve tisztelttel vagyonk.

Nagyváradon, 1904. január 24. tartott rk. választmányi ülésünkben.

A tisztelt közgyűlés
alázatos szolgálai;
az igazgató Választmány.

A jelentést örömmel vették tudomásul.

Számadások.

Az 1903. évi zárszámadást a számvizsgálók felülvizsgálták s rendben találták.

A zárszámadás szerint az 1903. évi bevétel 4844 korona 61 fillér, a kiadás 4548 kor. 21 fill. volt s így 296 korona 40 fillér mint maradvány áthozatott a folyó évre. — A zárszámadásokat tudomásul vették s a kezelőknek a felmentvényt megadták.

Bemutatta a titkár az 1904. évre összeállított költségvetést. E szerint a bevételek 6601 korona 43 fillérben, a kiadások 5435 koronában van megállapítva, tehát 1166 korona és 43 fillér maradvánnyal van az egyenleg feltüntetve. A költségvetést elfogadták.

Tisztujítás.

A tisztujításra került a sor. *Dús László* alelnök a távollevő és most megjelent tisztársai és a választmány nevében is lemondott.

A választások tartamára *Sál Ferencz* kir. tanácsos, mint korelnök foglalta el az elnöki széket.

Dr. Hoványi Gyula, a kör kiváló tagja kért szót ezután s a következő beszédben tett javaslatot az egyházi elnök: *Palotay László* pápai praelatus újból való megválasztására:

I. Közgyűlés!

A mai tisztujító közgyűlésnek legfontosabb aktusa az elnöki szék betöltése.

Mert egyesületünk nemcsak a legrátermettebb tagját óhajtja az elnöki székbe emelni, hanem az egyesületen kívül állók is az elnök egyéniségének súlya szerint mérlegelik egyesületünket.

Az oly elnök tehát, ki szívében hordozza az egyesület ügyét, hazafias célját, kit a tagok egy szívvvel, egy értelemmel választanak elnöknek, az a francia király XIV. Lajos után elmondhatja *nemes értelemben*: „Az egyesület én vagyok“.

Amint az államokat különböző zászlóikról ismerjük meg úgy az egyesületeket elnökeikről.

A mi zászlónk!
A mi Lászlónk!

Ennélfogva indítványozom, hogy az ősrégi nváradai káptalan egyik díszét: Méltóságos és Főt. Palotay László praelatus-kanonokot egy lélekkel elnökünknek választani méltóztassanak.

A mi zászlónk!
A mi Lászlónk!

Értesitem a t. közönséget, hogy

LEIPNIK M. Bémer-téri czipó-, kalap-, uri divat és diszműáru üzletét
MEGVETTEM és azt a mai naptól kezdve a *legolcsóbb*
árak mellett ELÁRUSITOM. **Reichard Dezső.**

Tisztelettel

Zászlónkat el nem hagyjuk!

Altalános zajos helyeslés kísérte a szép beszédet s az abban foglalt indítványhoz képest **Palotay** László pápai praelátust újból megválasztották a kör egyházi elnökévé, hogy továbbra is lelkes vezére legyen a körnek.

Dr. **Imrik** Gusztáv titkár felolvasta **Palotay** László p. praelátus levelét, amelyben kéri, hogy ne válasszák meg újra elnökévé, de a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel ragaszkodott határozatához.

A többi tisztviselők és a választmány megválasztása a következő eredménnyel ejtett meg:

Világi elnök: **Báró Gerliczy** Ferencz. Egyházi elnök: **Palotay** László. Egyh. alelnök: **Dencs** János. Világi alelnök: **Dús** László. Titkár: Dr. **Imrik** Gusztáv.

Választmányi tagok: **Andriska** Károly, **Balázsovich** Jenő, **Beczky** Lajos, **Beleznay** Antal, **Csathary** József, **Csobánczy** Lajos, **Eröss** Rezső, **Fetser** Antal, **Frankó** Endre, **Gábrilly** Lajos, **Gálbory** Sámuel, **Géczy** Lajos, **Gram** Sylvester, **Grócz** Béla, dr. **Hoványi** Gyula, **Janky** József, id. **Jelinek** Ferencz, **Justh** Károly, **Kádár** János, dr. **Karácsonyi** János, **Karger** Sándor, **Kelemen** Kálmán, **Kugler** Alber, dr. **Mártonffy** Bogdán, **Milibák** József, dr. **Némethy** Gyula, **Novák** János, **Novotny** S. Alfonz, **Nozák** Rudolf, **Papp** Imre, **Pekanovits** Imre, **Román** József, **Schlauch** Nándor, dr. **Schveiger** Ede, **Tóth** Márton, dr. **Vucskics** Gyula; összesen 36.

Dús László alelnök megköszöni a bizalmat s igéri, hogy továbbra is odaadással buzgálkodik a kör érdekében.

Dr. **Vucskics** Gyula indítványára **Sal** Ferencz korelnöknek köszönetet szavaztak a választások vezetéséért.

Választmányi ülés.

A közgyűlés után az új választmány ülészetett, amelyen a következő tisztviselőket választották meg:

Ügyész: Böszörményi Géza.

Pénztárnok: Bereczky Géza.

Háznagy: Stark Gyula.

Könyvtárnok: Szeicz Benő.

Ünnepélyt r. b. elnöke: Böszörményi Géza.

Vigalmi bizottság elnöke: Dr. **Krűger** Aladár.

UJDONSAGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

Két felolvasással fogja a mai nap gazdagítani a Katholikus Szabad Liceum műsorát. Egyik dr. **Vucskics** Gyula felolvasása. Ma, mikor szokássá, sőt divattá vált a csendben működő keresztény szeretet műveit észre sem venni s a helyett a reklám-jótekonyságot magasztalni: ma kétszeresen szükséges rámutatni az igazi emberszeretet legnemesebb, igazi forrására, a keresztény felebaráti szeretetre. A kereskedelmi felsőbb iskola tudós igazgatója, dr. **Kovács** S. János **Pázmány** Péterről fog felolvasni. Nagyváradon annyi kis és nagy nagyság nevével van már utca elnevezve, csak a magyar irodalmi nyelv megteremtőjének, a biboros magyar Cicerónak, városunk egyik legnagyobb fiának emlékét nem hirdeti itt semmi. Helyes lesz reá felhívni a közönség figyelmét. Kiegészítik a programot ének- és zeneszám. Előbb 15 bájos ifjú leányka, az Orsolya-zárda tanítónő-képezdőjének növendékei fognak előadni egy remek dalt, végül pedig **Simon** Béla, a magyar hegedűjátéka körül ismert művész fog magyar dalokat előadni **Kurzmann** Jenő kitűnő zongorakíséretével.

A kath. Szabad Liceum mai matinéjának műsora a következő:

1. *A keresztény szeretet művei* Nagy

váradon, írta és felolvassa dr. **Vucskics** Gyula.

2. *Alkonyatkor* op. 28. 3 szólamu női karra szerző **Major** J. Gyula. Zongorakísérettel **Nevoráll** István zenetanár vezetésével előadják:

I. *Soprán:* Venter Valéria, Grész Stefánia, Bertin Gizella, Vécsy Margit. II. *Soprán:* Múhoray Margit, Kollársz Margit, Filip Anna, Münch Etelka, Budaházy Olga, Grész Emilia, Ruff Róza, Némegy Anna. IV. *Alt.* Baldy Zseni, Zdrachál Irma.

3. *Pázmány Péter*, írta és felolvassa dr. **Kovács** S. János.

4. *Magyar dalok*, hegedűn előadja **Simon** Béla, zongorán kíséri **Kurzmann** Jenő.

A matiné a főgimnázium dísztermében, *ponban d. e. 11 órakor* kezdődik.

TAJEKOZTATO.

Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

* **Gyertyaszentelő Boldogasszony.** Ma kedden ünnepet ül a kath. egyház. Annak az emlékéüljük, mikor a gyermek Jézust születése után 40 napra Mária felvitte a jeruzsálemi templomba, hogy Mózes törvénye szerint az Urnak bemutassa. Az öreg Simeon felismerte a kisdedben a Megváltót, karjaira vette és hálát adott az Istennek, hogy láthatták szeméi a világ világosságát. Az egyház e napon gyertyát szentel. A plebánia templomokból körmenetben vonulnak ki a hivek s utána ünnepélyes szent misét tartanak. A nép a hagyományok szerint a mai nap időjárásából jósol. Azt tartja, hogy Gyertyaszentelő Boldogasszony napján ha derűs az idő, még erős tél lesz. Mig ha e napon boros az ég, — vége a téleak.

* **Személyi hírek.** Dr. **Radu** Demeter nagyváradai gör. kath. püspök, dr. **Beóthy** László főispán és **Miskolczy** Ferencz alispán pár nap óta a fővárosban időznek s részt vetnek Bihar megye számos vezérférfiával s a kerületek képviselőivel együtt **Tisza** István gróf miniszterelnöknek vasárnap adott nagy estélyén.

* **Az egyéves önkéntesek átalánya.** A saját költségükön szolgáló egyéves önkéntesek a jelenleg érvényben levő szabályok szerint állami ellátásban is részesülhetnek, ha ezért az előírt átalányt megfizetik. Az átalányt eddig az egyéves önkéntesek, tekintet nélkül bevonulási idejükre, október 1-től fizették. A hadügyminiszter most rendeletet bocsátott ki, amelyben meghagyja, hogy az október elseje után bevonult egyéves önkéntesek ezután csakis arra az időre fizessék az átalányt, amennyi időt a csapatnál valóban eltöltöttek. Az október 13-án bevonult egyéves önkénteseknek tehát már az első évnegyedből leszámítják a tizenkét napot. A lovas-csapatoknál szolgáló egyéves önkéntesek, akik az államkincstár lovait használják, ezután szintén csak a használati időt fizetik az átalányt. A fegyverért és felszerelésért járó átalányt azonban ezután is október 1-től számítják föl az egyéves önkénteseknek.

* **Háztulajdonosok figyelmébe.** A város által alkotott katonatartási szabályrendelet értelmében minden év február 15-ig katonánként öt koronával meglehet váltani a katonatartási kötelezettséget s az illető háztulajdonos ez alapon fel lesz mentve egy évre a beszállásolás terhe alól. Február 15-én túl is helye van ugyan a befizetésnek, de ekkor már fejenként 8 ko-

rona a megváltási összeg. A befolyó pénzüsszegekkel barakkok fognak építtetni, melyek lehetővé teszik majd, hogy a lakosság úgy a megváltási díjak fizetése alul, mint általában a beszállásolás terhe alul felmentessék. A befizetésekben már eddig is nagy összeg folyt be s mert a zárhatáridő közeledik: saját érdekében figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy a katonatartási kötelezettség aluli mentesítéseik iránt mielőbb intézkedjenek.

* **Nagyvárad mintára.** Kolozsvár városa új városházát épít. Megkeresték Nagyvárad városát, hogy az itteni városháza terveit, költségvetését, a pályázati feltételeket küldjék meg. A mérnöki hivatal eleget tesz a szomszéd város kérelmének.

* **A sakk-versenyt** tegnap, hétfőn délután a sakk-kör elnöke dr. **Urbán** Adolf számos érdeklődő és az összes versenyzők, valamint a jury tagjainak jelenlétében ünnepélyesen megnyitotta. A versenyben 20-an vesznek részt és így a feltételek szerint minden versenyzőnek 44 játszmát kell lejátszani. Erdekes fölemlíteni, hogy az összes lejátszandó pártik száma 506.

* **Kinevezések.** Dr. **Beóthy** László főispán **Tóth** Lajost I. osztályu, **Fatko** Aladárt II. oszt. és **Schuller** Antalt III. osztályu megyei irnokká nevezte ki. — A m. kir. pénzügyminiszter a nagyváradai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősséghez **Menyhért** László díjtalan m. kir. adóhivatali gyakornokot pénzügyi számgyakornokká nevezte ki ideiglenes minőségben.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap kora délután dr. **Heimann** József hirtelen elhunyt fogorvos temetése. A végtisztességtételen óriási közönség jelent meg az elhunyt karársain kívül, kiknek részéről **Weisz** Márton búcsuztatta el.

* **A zeneiskola hangversenye.** A nagyváradai zeneiskola vasárnap délután szép számú közönség jelenlétében tartotta meg az idei tanévben első hangversenyét. A felléptetett növendékek mindannyian szép haladásról tettek tanúságot, ami főleg a kiváló tanárok érdeme. Különösen nagy tetszést arattak biztos, precíz játékkal **Mazalik** Nándor, ki atyjával négy kézre játszott, továbbá **Komlóssy** Ilonka, **Sztankovics** Irénke, **Réz** Klárka és László, **Bodnár** Gizuska, **Zsigó** György, **Almosdi** Teréz stb.

* **Öngyilkos könyvkereskedőség.** Nagy István 20 éves helyi illetőségi s **Sebő** Imre cégénél alkalmazott könyvkereskedő segéd átmulatott éjszaka után tegnap délelőtt forgó pisztolyt vásárolt, — majd **Grün** Sándor, **Klein** Henrik és **Schwarz** Ferencz társaival kiment a Rhédey-kertbe s ott jóformán ezek szemelátára sziven lötte magát. Első segélyt nyújtandó Dr. **Fenyő** Sándor ezredorvos hadapródiszkolai tanár sietett a haldoklóhoz, azonban **Nagy** István hamarosan kiszenvedett. Holttestét szüleinek kolozsvári-utcai lakására szállították. Tetének oka, hogy ledér életmódja miatt szülei megdorgálták.

* **Egy város haladása.** Hajdu-Böszörmény városa csak nemrég állította fel négy osztályból álló polgári leányiskoláját és ez évben nyitotta meg nyolcz osztályos gimnáziumát. A régi rozoga városháza helyett új díszes épületet emeltet a jövő évben és egy nagyobb vendéglőt is épít. Ugyancsak 1906-ban Hajdumegye **Boczky** István díszes szobrát állítja fel 80,000 korona költséggel, országos jelentőségű ünnepek keretében.

* **Sztrájkoló tanulók.** Berettyó-Ujfaluban nem igen jók a tanügyi állapotok. Ezt a Sár-

rét legújabb számának következő hire is bizonyítja: B. Ujjfaluban a polgári és elemi magániskola növendékei sztrájkolnak. A nagyobb részben serdülő leányok tanítónőjüknek talán kiméltelen pirongatásait oly érzékenyen vették és leányos érzelmeikben annyira sértve érezték magukat, hogy szüleiknél panaszt téve sirva kijelentették, hogy történnék bármi, de ők többé azon iskolába nem mennek. Az érdekelt szülőknek a tanítónővel való tárgyalása még jobban elmérgesítette a dolgot s most a növendékek, s őrleik jóváhagyásával, szünetelnek. A szülők Sipos Orbán tanfelügyelőhöz fordultak orvoslásért, a tanítónő pedig . . . ügyvédhez. Az iskola valószínűleg feloszlik.

* **Névváltoztatás.** Berger Mór nagyváradi lakos a saját és Vilma, József, Ignác, Jozefa Róza, Eszter és Margit gyermekei vezetéknévnek Berkes-re kért változtatását a belügyminiszter megengedte.

* **Összeszürkált kondás.** Vasárnap este a kolozsvári-utcai egyik korcsmában Fási Gábor és Bokis Péter száka-pusztai kondások Papp Pável napszámmal iddópáltak. Azután Szálka pusztára mentek Bokis Péterhez. A házi gazda csakhamar kidobta a vendégeit, mire ezek egymásnak estek. Papp Pável kést rántott és a hatalmas termetű Fásit úgy össze szürkálta, hogy az most élet halál közt fekszik a biharmegyei kórházba.

* **Garázdálkodó honvédek.** Az elmúlt vasárnap éjjel csendjét ismét megzavarták magukról megfélemedezett katonák, ezuttal honvédek. Füzess M hadapródiskolai honvéd három társával vasárnap éjszaka 10 óra tájt nagyszabású verekedést rogtönzött a körözs-utcai Szabó vendéglő előtt; majd azután a Korona kávéházba vonult a nagyon is felvillanyozott kedélyű társaság, ahol törtek, zuztak össze mindent s mikor kártérítést kért a tulajdonos, semmit sem akartak fizetni. Végre is a garázdálkodókat a rendőrségre vitték a rendőrök és a hadapródiskolai készütségeknek adták át. Valószínűleg ezen eljárás hatása alatt úgy éjjeli 12 óra tájt nyolcz hadapródiskolabeli honvéd 2 rendőrt megtámadott, sőt egy közbelépett honvédtisztet is. Mire azután az ellenszegülő katonák közül a legvakmerőbbet a rendőrök bepiszték a hadapródiskolába. Az újabb katonai garázdálkodás szigorú megtorlása iránt Gerő Armin rendőrkapitány megkereste az illetékes katonai parancsnokságot.

* **Szerencsétlenség egy iskolában.** Hajdu-Böszörményből írják: Végzetes szerencsétlenség történt a napokban a hajdu-böszörményi ref. leányiskolában. Az iskolától távol lakó gyermekek szokás szerint benmaradtak délben az iskolában. Egyikük Tulipán Mária I. osztályos kis leány az udvaron elesett és vizes ruháját a tanteremben lévő kályha mellett szárítgatta. A kis leány ruhája lángot fogott s a kis leány égő ruhában szaladt az udvarra, mi által az még csak jobban égett, úgy hogy mire a többi leányok és a szolga felesége, kik a visitásra előszaladtak és eloltották az égő kis leány ruháját, annyira összeégett, hogy pár nap múlva meghalt. A debreczeni ügyészség rendelkezése a holttestet felboncolták és elrendelték a vizsgálatot.

* **Lopások a vasutnál.** A vasuti állomás fűtőházi főnöksége hosszabb idő óta tapasztalja, hogy a személy szállító vasuti kocsikat, illetve azok berendezését valaki rongálja és megdézsmálja. Vasárnap délben azután az egyik kocsiiban tetten értek 3 suhanczot, Gyarmati Imrét, Szálkai Ferenczet és Nagy Gyulát, mindannyian 13—14 évesek, akik egy harmad-

osztályu kocsiban tüzet raktak és a mellett melegedtek. Szálkai és Nagy rávadottak Gyarmati nevű társukra, hogy ez az ablak felhúzó szijakat rendszeresen levagbosta és egyéb károkat is okoz. Gyarmati Imre lezáratott.

* **Lövés az éjszakában.** Varga János 25 éves hegyi lakos szőlőtulajdonos az elmúlt éjszaka ittas állapotban a fő-utcai Kecskeméty-vendéglő előtt vadászfegyverével a járókelők után lövöldözött. Szerencsére senkit nem talált. Az elősiető rendőr csakhamar lefegyverezte a veszedelmes atyafit. Fegyverét elkobozták s Varga ellen eljárást indított a rendőrség.

* **Rejtélyes hulla.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Botján község határában egy rejtélyes hullát találtak. Első pillanatban gyilkosság áldozatának látszott a külsőleg is sérült ember. Amint azonban a kir. ügyészség vizsgálatáról értesülünk, határozottan nem állapítható meg a külső erőszak s valószínű, hogy az uton halva talált embere megfagyott. A vizsgálatra Vámosy Mihály alügyész és dr. Gerő Sándor utazott ki a helyszínére s a boncolás megejtése után a hullát eltemethették.

* **Ellopott gyűrű.** Csileser Lujza főzónától Orbán Mari cseléd tegnap több kővel ellátott arany gyűrűjét ellopta. Az enyves kezű hőlgyet zár alá helyezték.

* **Elhunyt 48-as honvédek.** Hajdu-Böszörményben a napokban két 48-as vitéz honvéd hunyt el. Az egyik járdánházi Kovács Márton, ki 1848—49-ben több csatában vett részt és jelen volt Budavár ostrománál is. Bűszkén mutogatta még aggkorában is azt a hét sebet, amelyeket a szabadságban kapott. — A másik szabadságharcos Kövér Gábor földbirtokos, a ki 69 éves korában hunyt el. Az 1848—49-iki hadjáratban több csatában vett részt, többek között a szolnoki ütközetben is. Kövér Gábor kisbirtokos volt és mint dúsgazdag ember hunyt el, ki óriási vagyont szerzett szorgalmával, úgy hogy B.-Böszörményben — ebben a gazdag alföldi városban — mondhatni a legvagyonosabb ember volt. Végrendeletében rokonain kívül az ottani ref. egyháznak is szép vagyont hagyományozott. Mindkét öreg honvéd nagy tiszteletben részesült a városban és nagy részvételt temették el őket.

* **Tűzvész.** Tabról írják: Tegnap, vasárnap reggel kigyuladt Szabó János helybeli lakóháza és daczára, hogy a házat mintegy 20 centiméteres hó fődte, az teljesen leégett, sőt a tűz belekapott a mellette lévő házba is. A tűz keletkezésének okát még nem tudják, de azt hiszik, hogy a padláson fölhalmozott szalma gyuladt meg, melytől a tető is tüzet fogott.

* **Apró hírek.** Elveszett tegnap délelőtt a biharmegyei kórháztól a Szt. János-utczáig egy fekete bőr pénzes tárcza, smaragd köves arany gyűrűvel, egy kis jegyzékkel és 24 korona pénztartalommal. Becsületes megtaláló illő jutalmat kap Mendelényi rendőrfogalmazónál. Találtak egy darab horgolást, egy gombolyag pamutot és 2 gombolyag cezernát, három kis kulcsot egy karikán, azonkívül 3 különféle kapukulcsot, egy dajka könyvet és egy betegsegélyző pénztári tagsági könyvet. Igazolt tulajdonosaik átvehetik Mendelényi Béla rendőrfogalmazónál.

x **Kovács L. és Társa** cégelapuk mai számában közölt hirdetésére tisztelettel hívjuk fel olvasóink szives figyelmét. — Egyszeri próba vásárlás elegendő arra, hogy ezen üzlet pontos kiszolgálásáról, áru jó minőségéről, valamint az árak rendkívüli olcsóságairól bárki meggyőződést szerezzen.

x **Igen czélszerű** a vevőközönség előnyeit szolgáló újítása a Spitzer Testvérek cégnek, hogy hazai vászon gyárak legjobb produktumait összpontosította divatruházában, hol csak megbízható jó áruk kerülnek forgalomba,

olcsó gyári árak mellett. Mai számunkban közzétett hirdetésére tisztelet olvasóink figyelmét felhívjuk annyival is inkább, mert e céget szolid és megbízhatónak ismerjük. 608

IRODALOM.

A Szigligeti-társaság matinéja.

Vasárnap délelőtt 11 órakor szépszámu előkelő közönség gyűlt össze a jogakadémia dísztermében a Szigligeti-társaság felolvasó ülésére.

A matiné előre hirdetett programja nagy érdeklődést keltett, s valóban a műsor minden pontja nagy élvezetet szerzett a hallgatóságoknak.

A matiné első szereplője: E. Kovács Mariska, a Szigligeti-színház tagja által mély érzéssel és drámai lendülettel szavalt Somló Sándor néhány szebb költeményét élvezettel hallgatta. Tapsok követték a bevezető számot, mely után Nagy Márton főszoigabíró adta elő szellemes karczolatát, tréfásan csevegve a házasság leányok hozományáról s általában a nőkérdésről, mely körül utazott. A tetszéssel fogadott felolvasás után Várnai Ferencz olvasta föl nagy hatás mellett szép novelláját, melynek címe: »A hadverő« volt. A sikerült matiné délben ért véget.

Katholikus Szemle. A Szent István-Társulat megbízásából szerkeszti Mihályfi Akos dr.

Megjelent a februári füzet a következő tartalommal: Giesswein Sándor dr. Történelembölcselet és szociologia.

Második befejező közlemény.

Kubinyi Viktor: Talleyrand Első közlemény.

Surányi Miklós: Új naturalizmus. Első közlemény.

Kincs István: Egy könnyesepp. Elbeszélés.

Bán Aladár: Rajongó voltam. Költemény.

Iordai Grail Erzs: A postakocsin. Költemény. Lenan után.

b. j.: Újabb regényeink.

Könyvismertetések és bírálatok:

Az első önálló magyar művészettörténelem.

Ism. Fejér Adorján.

Acsády Ignác: A magyar birodalom története. Ism. Srs.

Tscharykow: Une ambassade Russe à Rome. Ism. Huszár El-mér dr.

Tarczai György: Szent Margit legendás könyve. Ism. P. J.

A Katholikus Szemlét a Szent István-Társulat tagjai tagilletmény gyanánt kapják; nem tagoknak előfizetési ára egy évre 10 korona.

Az előfizetésrk, valamint a tagságra való jelentkezések a Szent István-Társulat titkári hivatalához (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz.) intézendők.

A Katholikus Hitvédelmi Folyóirat

januári (1.) száma a következő gazdag tartalommal jelent meg:

1. Katholikus munkásegyletek és szakegyletek. Dr. Prohászka Ottokár. — 2. Szociális levelek, XIII. A szociáldemokrata pártok. (B—O) — 3. Megtértek Csarnoka. Magyar konvertiták. Előszó, Nagy Béla. — 4. Külföldi Szemle. X. Pius pápa két motu proprioja. — Loisy abbé. — Hajsza a kongregációk ellen. — Combes. Dr. Natter Antal. — 5. Protestáns Szemle. Apáthy István vallomása. (—RST—) — A kik erkölcsöt prédikálnak. (B—O) — Az atyafiaknak segítség kell. (T—P.) — Bethesda (T—P.) — 6. Krónikás. Szent kereszt országútján. — Hétköznapi. — A toll katonái. — Vízet nekik. — Az örök Biró. — Irta: Dr. Helvey Lajos. — 7. Irodalom. Szent-

István-Társulat: Emma néni meséi. Beküldetett. — Dr. Prónai Antal: Futó csillagok. Bek. — Erdősi Károly: A magyar ipar dicsősége. Bek. — Andor József: Két világ között. Bek. — Dr. Balits Antal: Jézus Krisztus isteni Megváltónk élete. Bek. — Dr. Zubriczky Aladár: Szent Irén lyoni püspök élete. Dr. — R. — S. Vegyesek. — 9. Rawenhorst Wilderich. Kath. regény a reformáció korából. Irta: Labady Ford.: T. Pelikán Krizsó. (Folyt.) 1 1/2 iv.

E valóban hézagpótló folyóirat előfizetési ára egész évre 8 korona, mely összeg a szerkesztő-kiadóhivatalba: Budapest, VII., Csömör-ut 16. szám alá küldendő.

SZINHÁZ.

Kedd: d. u. Drótos tót, este Tavasz.
Szerda: Bibliás asszony.
Csütörtök: Két szék közt a pad alatt.
Péntek: Doktor kisasszonyok, új operett.
Szombat: Doktor kisasszonyok.
Vasárnap: Doktor kisasszonyok.

Halálos csönd.

Üresen tátongó széksorok voltak tanui tegnap este a szezon legértékesebb sikerének.

Echegaray megrázó erejű drámáját, a *Halálos csönd* címűt játszották el szinte meglepő bravurral a Szigligeti-színház drámai erő.

A tegnap szereplő színészek közül alig tudjuk egyiket a másik fölé emelni. Mindenik tehetségének legjavát vitte színpadra s közösen sikerült olyan összjátékot teremteniük, a melyet még keveset láttunk idehaza. Például a második és harmadik felvonás végső jeleneteit oly drámai erővel s oly igaz őszinte élettellel játszották meg hárman *Tóth Elek*, *E. Kovács Mariska* és *Szarvasi*, hogy tökélethebbet a Nemzeti színház művészeitől sem láttunk. Kitiűnő volt *Bognár* és *Szöke* Sándor, aki ezuttal szerepkörén kívül eső nagy erőt igényelő szerelmes szerepet meglepő tudással, színpadi rutinnal alakított, kevés pózát leszámítva jó volt *Dési* s meglepő ügyességgel csevegett *Bércziné*.

Ma kedden, február 2-án két előadás lesz a Szigligeti-színházban d. u. 3 órakor félhétakkal szinre kerül a *Drótos tót* Lehar nagysikerű operettje, este rendezés mellett a *Tavasz* Strausz József operettje.

A Vándorlegény. Eysler új operettjével mely oly nagy sikert aratott Váradon, szerdán kerül szinre 4-szer a Szigligeti-színházban az ismert kitiűnő szereposztásban.

Két szék közt a pad alatt. Ezt a kedves Calderon-féle vígjátékot ismétlik meg csütörtökön, s a vígjáték nagy sikere után ítélve, hisszük, hogy szép közönség fogja e gyönyörű darabot végig nézni.

A Doktor kisasszonyok premierje. Nagyban folynak a próbák Verő György legújabb operettjéből a *Doktor kisasszonyok*-ból. A színház igazgatója e szép zenéjű ujdonságra új jelmezeket készített, s amint a próbák mutatják, a pénteki premier megtartható lesz. Ezen ujdonságban az operett személyzet jeles erő mind közreműködnek.

MULATSÁG.

Farsangi Naptár.

Február 6. Helyőrségi bál.
Február 6. Postatisztek és szolgák bálja a Zöldfában.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 10. Kath. Kör. bálja.

A kath. legényegylet bálja.

A nagyváradai kath. legényegylet a legközelebbi vasárnap rendezendő s szép sikerűnek ígérkező báljára a következő díszes meghívót bocsátotta ki:

A Nagyváradai kath. legényegylet 1904 február hó 7-én a Zöldfa-szálloda nagytermében *zártkörű bált* rendez, melyre kívül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj: Személyjegy 2 kor. Családjegy 4 kor. Belépti-jegy kizárólag a meghívó előmutatása mellett váltható. Feltűzfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendező bizottság. Kezdeté 8 órakor.

Dr. *Krüger* Aladár, vig. biz. diszelnök. Ifj. Barza József, vig. biz. elnök., Kállay Elek, vig. biz. jegyző., Aredánszky János, Barza Károly, Bauer Nándor, Bujdosó Sándor, Chaura Rudolf, Eisele Antal, Fröhlich György, Kádár János, Kerbolt Boldizsár, Orenics Alajos, Papp Gyula, Takács Géza vigalmi bizottság.

A pompás sikerűnek ígérkező bálra a meghívók már szétküldettek, azonban a rendezőség készséggel szolgál meghívóval, ha ez iránt az arra igényt tartók az egylet bármely tagjához fordulnak.

A bálon résztvevő hölgyeknek a rendezőség kedves és értékes meglepetéssel fog kedveskedni.

Egyben tudatja a rendezőség, hogy a bálra szóló belépőjegyek már előre is kiválthatók a meghívó előmutatása mellett az egylet helyiségében (Nagy-Teleky-utca).

Tündérújjak munkája a Katholikus Bálon. A sok varázserő közt, mely a közönséget a Katholikus Bálra vonzza, első helyen néhány bájos kis tündér munkája fog állani. Mi hozna u. i. jó kedélyt egy bálra, ha nem a tüzes tánc? S mi lelkesítené a tánczosok törzsgárdáját, a rendezőséget, ha nem az, hogy szívüket valaki dobogásba hozza? Az elnökség ezuttal gondoskodott arról, hogy a rendezők egész este heveny szívdobogásban szenvedjenek s ennek csillapításául még hevesebben tánczoljanak. A rendező jelvény u. i. széles, finom kék szalag, a melyre a K. B. monogram van sárga selyemmel himezve. Még podig olyan himzéssel, a melynek minden egyes öltéséhez egy-egy bájos ifjú leányka sóhaja vagy mosolya fűződik... Szóval a rendezői jelvény egyttal női kézimunka — hogyne lelkesítené hát ez tánczra a fiatalságot? Ezzel a kissé ravasz fondorlattal az elnök elérte, hogy sehol sem lesz olyan agilis rendezői gárda, mint a Kath. Bálon. — A bálra, mely febr. 10-én lesz megtartva, a meghívók szétküldése ma fog befejezést nyerni. A ki tévedésből nem kapott volna meghívót, sziveskedjék címét egy levelezőlapra a Tiszántúl szerkesztőségével közölni.

EGYESÜLETEK.

A váradvelencei kath. kör megnyitása. Már jeleztük olvasóinknak a kedvező hirt, hogy a belügyminiszter a Várad-Velencei kath. kör alapszabályait jóváhagyta. Az egylet ennél fogva, miután már berendezkedett, működését egyelőre bérelt helyiségben megkezdheti. A mai tünnepponon lesz az új kör megnyitója a váradvelencei Templom-téren levő Kucsevívá-féle házban. A megnyitón, mely délután fél 4 órakor kezdődik, városunk kath. vezéremberai közül többen megjelennek s részt vesz azon küldöttek által a többi testvéregyletek is. Hisz-

szük, hogy az új egylet teljesen betölti nemes hivatását társadalmi és vallási téren s hosszú ideig lesz bástyája a kath. érdekeknek és műveltségnek.

A közgyűlésre a következő meghívót kaptuk:

Nagyvárad Váralja-Velencei katolikus kör 1904. február hó 2-án d. u. fél 4 órakor, a kör helyiségében, (Templom-tér Kucseráné-féle ház) tartja első megnyitó *közgyűlését*, melyre a közgyűlés tagjai és az igazgatóválasztmány tisztelettel meghívatik. A közgyűlés tárgyai: 1. A jóváhagyott alapszabályok bemutatása. 2. A kör részére szükséges hírlapok megrendelése. 3. Az alapszabályokban előírt választások megejtése. 4. Esetleges indítványok. *Gabriely* Lajos, elnök.

NYILTTÉR.

Arany órák

chronomètre és ütőszerkezettel fél árban

már 120 koronától, valamint mindenemű ékszer a legolcsóbban

433

kapható:

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

IPARÜGYEK.

Az ipartestület közgyűlése.

A nagyváradai ipartestület vasárnap délelőtt tartotta rendezési közgyűlését, a melyben megjelentek az iparhatóság részéről *Gerő* Armin főkapitány, mint iparhatósági biztos; az ipartestület részéről *Bertsey* György elnök, *Jankovich* János testületi főjegyző, dr. *Thury* Kálmán ügyész és mintegy 300 ipartestületi tag.

Az elnöki megnyitó után felolvasták az előjáróság jelentését az ipartestület 1903. évi működéséről.

A hitelszövetkezet sikeres működése, az ipar fejlesztése körül elért eredményekről, a lópatkolási, szabó ipari, elektrotechnikai és cipész ipari tanfolyamok megtartásáról és azok sikeréről, a lefolyt bérharcokról emlékezik meg részletesen a jelentés.

Jótekonyságra fordítottatott 3520 kor; 20 fillér; közművelődési és ipari czélokra kiadott az ipartestület 1240 kor. 57 fillért.

Megemlékezik még a jelentés az ipartestületi ifjúsági önképzőkör anyagi és szellemi támogatásáról, a testület kebelében alakult szakosztályok segélyezéséről s az elmúlt évi ügyforgalomról.

Az előjáróság jelentését minden hozzájárulás nélkül egyhangulag tudomásul vették.

A múlt év zárszámadása a következő adatokat mutatja: bevétel 20,698 kor. 76 fillér, a kiadás 18,066 kor. 67 fillér. A testület vagyona 210,240 kor. 53 fillér, teher 43,538 kor. 2a fillér, a vagyon állag 166,702 kor. 33 fillér, tehát 3667 kor. 43 fillérrel több, mint az 1902. év végével volt. A teher 6000 korona kölcsöntőke tartozás és 32305 kor. 20 fillér jótekonysági alapnak járó összeg. Ez a teher tulajdonképen az 1895. évben a menház fel-

építésére a Nagyváradi Takarékpénztártól felvett 40,000 kor. kölcsön fedezetét képezi.

Tagdíj hátrányokban 17059 kor. behajtható, azonkívül a régi behajthatatlan tartozásból 5233 korona áll fenn, ez utóbbinak törlése egyhangulag elhatározott.

A pénztárnok részére a szokásos felmentvényt megadták.

Az 1904. évi költségelirányzatot elfogadták. A bevétel 23179 kor. 29 fillérrel van előirányozva, míg a kiadás 568 kor. 29 fillérrel kevesebb.

Ezzel véget ért a közgyűlés.

TAVIRATOK.

Egy szélhámos főpapi ruhában.

Róma, február 1. (Saját tud. táv.) Róma egyik leglátogatottabb szállójában egy főpapi ruhába öltözött ember szállott meg s magát a clevelandi érseknek nevezte. Párnap múlva nagy összegű számláit fizetetlenül hagyva megszökött. A rendőrség letartóztatta s leleplezte az álérseket, aki egy ismert szélhámos.

Bankot a tisztéknek.

Budapest, febr. 1. (Saj. tud. táv.) Legfelsőbb hadügyi körökben a katonatisztek eladósodását megakadályozó tiszt bank létesítésén fáradoznak. Az alakuló új pénzügyi intézet célja volna olcsó és előnyös törlesztési kölcsönökkel a tisztakat segíteni. Értesüléseink szerint maga a király nagy összeggel járult az új pénzügyi intézet alaptőkéjéhez s az uralkodó ház tagjai nagyszámu részvényt vásároltak össze.

Eddig mint egy 10,000,000 korona gyűlt össze s most már a kölcsön módosításainak megállapításán dolgoznak. A törlesztések 10—15 havi leróásokban történének.

Szociálista lázadás.

Budapest, febr. 1. (Saj. tud. táv.) *Bavanista* községben a szociálista bujlogatók izgatására fellázadt a nép. A lázadásra közvetlenül adóvégrehajtás adott okot. A csendőrök házkutatás alkalmával az egyik izgató szociálista lakásán 150 revolvert találtak. Számos letartóztatás történt.

Keletázsiai bonyodalom.

Tokio, február 1. (Saj. tud. táv.) Az egész Japán lázas forrongásban készül

a háborúra. A nép követeli a harc megkezdését. Nap-nap után kérvények érkeznek a mikádóhoz a háboru megindítását sürgetve.

London, febr. 1. (Saját tud. táv.) Oroszország válaszjegyzéke bébes hangus keresi a megoldás lehetőségeit.

London, febr. 1. (Saját tud. táv.) A nagyhatalmak állítólag titkos paktumot kötöttek, hogy rábírák Japánt Korea északi részéről való lemondására.

REGÉNY CSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

54.

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

VIII. FEJEZET.

Melyben vihar söpri végig a szigetet.

A sors azonban úgy akarta, hogy még ezt a három napot se élhessük meg Bellenden Ruth házában, mert mindjárt manap menekülnünk kellett onnan, még pedig a legszörnyűbb körülmények közt.

Van egy hajós-közmondás, amely azt tartja, hogy minél erősebb a vihar, annál mélyebben alszik a hajós és ez némiképen igaz is; mert, ha azt mondanám a matrózaimnak is, hogy holnap lesz az itélet napja: azért bizony mindnyájan átaludnák a szabad négy órájukat, épen oly nyugodtan és mélyen, mint a legcsöndesebb időben.

Igy történt hát, hogy egy órával e rémes jelenet után Bligh Péter és Seth Barker versenyt hortyogtak, mintha meg akarták volna repeszteni az ablakokat, — sőt még a kis Dolly Venn is nyugodtan aludt. Csak a doktor volt ébren, meg én. A doktor csöndesen végezte dolgát a gépeknél; egyiktől a másikhoz ment, irt, számolgatott, kotyvasztott és mezeit jegyzeteket csinált, — mialatt én a jövődön tündöttem... De hajnal felé lassan-lassan mégis elnyomott az álom, s ekkor ismét végigálmodtam mindazt, ami velem történt, mióta erre az átkozott szigetre léptem... Aztán változott a kép; egyszer csak úgy rémlett, hogy a kis Bellenden Ruth megfogja a kezemet és vezet a tenger felé, amely rémesen viharzott: s mikor oda értünk a partra, nagy dördüléssel sistergett le lábunk előtt a vízbe az isten-nyila...

Erre már fölriadtam, s amint a hajnali szürkületben szénéztem, láttam, hogy a doktor

az ablaknál áll, s félrehúzáva a nehéz függönyt félkészsze tekintget kiféle...

— Ugy van, — szólalt meg, felém fordulva, mintha kitalálta volna a gondolataimat; — vihart kapunk, még pedig nem sokára.

— Ne mondja, doktor! — kiáltottam megörülve. — En épen most álmodtam ilyenmit, sőt még égzengést is hallottam álomban.

A doktor egészen félrehúza a függönyt, hogy megláthassam a borús, fekete felhőkkel terhes eget, mely csakugyan zivatar és mennydörgést ígért. A szoba levegője fűledt és fojtó volt, ami szintén a vihar előjele volt s odakint is egyre jobban elborult az ég, úgy, hogy már a napsugarak se törhettek át a fellegeken.

— Bizonyos, hogy zivatar lesz — mondta a doktor, — még pedig attól félek, hogy orkán. De mindegy, kapitány; ez csak hasznunkra lehet... A zivatar szelet hoz...

(Folyt. köv.)

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. febr. 1-én.

Magyar aranyjáradék 4%	119.25
Magyar koronajáradék	99.-
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	90.90
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	209
Magyar nyeeomény-sorsjegy-kölcsön	164
Tiszaszabályzás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	120.50
Osztrák járadék aranyban	100.50
Osztrák korona	156.-
Osztrák államsorsjegyek	1600.-
Osztrák magyar bank részvény	765.-
Magyar hitelbankrészvény	668.75
Magyar hitelintézet részvény	668.50
Párisi vista	1904
29 frankos arany (Napoleon'dor)	116.97
Németbirodalmi márka	239.65
Londoni vista	95.27
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik közzvényeknél, csúznál és meghüleseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak eredeti üvegekben, dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész** Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Az előre haladt idény miatt

kiváló minőségű női divat-, pipere- és blous-ujdonságok ugy-szintén

izléses és finom gyermek-ruhák

teljesen leszállított árban

414

adatnak el

Mezey Sándor

női divat- és gyermek-ruha-
raktárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

A farsangi idényre

urak részére

frakk-ingek, keztyük, czilinderek, angol kalapok

s mindennemű pipere-czikkék

legjobb minőségben a lehető legmértányosabb árakon kapható

Mezey Sándor

angol- és francia uri divat
raktárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

A

„TISZANTUL“

politikai és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházaságilag jóváhagyott következő nyomtatványok

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentési alapítványokról.
Év jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

Szent Vince Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGALL JANOS szerkesztette hitbizalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupali Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilicszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek,

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

penz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, színlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri
10. Egybekeltek } papíron.
11. Meholtak }

12. Bevételi } számadás-ívek.
13. Kiadási }

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.
16. Egybekeltek }
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.
20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.
22. Egybekeltek }
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.

Hirdetmény.
A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.
 Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

522

Az igazgatóság.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai vászongyárak raktára

Nagyváradon, **Spitzer Testvérek cégénél** Zöldfa-utca.

A hazai vászon raktár rövid fennállása óta, már is kivivta a nagy vevőközönség rokonszenvét, mert csak kitűnő jó és teljesen megbízható tartósságu áru jön forgalomba

olcsó szabott gyári árak mellett.

Ezáltal a túlfizetés teljesen ki van zárva, mert az árak előre megállapított árjegyzék szerintiek.

Árjegyzék kivonat:

Rózsahegyí vászon bármely fehérneműre jó	5. - frt.
Késmárki > női férfi fehérneműre kitűnő	6. - >
Uj-patyolat > különösen ágyneműre jó	7.50 >
Ilka > legfinomabb fehérneműre	8. - >
Siffon 21. számú minden fehérneműre jó	6.60 >
> CF. > párna és paplanlepedőre kitűnő	7.20 >
> O. > férfi ingekre legkitűnőbb	8.70 >
Kroazé négy nyűstös férfi lábravalóra páratlan jó	7.80 >
Szatin utólerhellen jó tartósságu lábravalóra	11.50 >
Vágvölgyi vászon alsó lepedőre erős szálú	6. - >
Uj-patyolat paplanlepedőre kitűnő jó	7.20 >

Asztalneműek kizárólag késmárki legjobb készítmények.

6 szem. asztalteríték fehér tiszta len legjobb	4, 5, 6 frt.
6 > színes tiszta len >	3, 4, 5 >
12 drb. finom asztalkendő fehér tiszta len >	4, 5, 6 >
12 > törülköző fehér kitűnő jó minőségű >	4, 5, 6 >

Tányértörők, portörők, szakajtó-ruhák, derékalj, paplan és matrác.

Kész fehérneműek ugyancsak hazai legjobb vásznanakból gondosan jól elkészítve gyári árjegyzék szerinti árak mellett. 608.

Bérbeadó vendéglő.

A Félix-fürdő mellett a »BIHAR«-számloda 19 vendégszobával teljesen berendezve, a vendéglős részére 7 szobás lakással, istálló, kocsiszin, jégverem és teraszszal ellátott mulató helylyel, 3 egy-másutáni évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni

Kernáts János

tulajdonossal,

a Püspök-fürdőben.

620

Figyelem!

Nincs ember Nagyváradon, ki ne ismerné az

„Amerikai Áruházat”,

mely valóban találkozási helye a szép rőfös áruk kedvelőinek. Ha vidéki olvasóink között van valaki, ki ezt az üzletet nem ismerné, tekintse meg, melynek óriási

rőfös- és rövidáru raktára

bármely fővárosi üzlettel versenyezhet. Itt található a legegyszerűbb cikktől kezdve a legfinomabb áruig minden, ami finomat és szép-t az ipar csak produkálhat. Különösen fehérneműekben gyönyörű dolgok, a jó házi vászontól kezdve a legpompásabb kelengyéig. Olvasóink tehát saját érdekükben cselekszenek, ha ez igazán jónevű üzletben szerzik be szükségleteiket. 617.

Még egy pár napig tart

az eladás a volt Andriska-féle üzletben (volt Kunz József és Tsa helyiségben), most már minden árban eladjuk a raktárt.

1 méter csipke	— — — —	2 fillértől feljebb.
1 > aljzinór	— — — —	1 > >
1 matring selyem	— — — —	2 > >

és a többi cikkek hasonló árban.

Tisztelettel

Kovács L. és Társa

A Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Termény-Hitelbank ZÁRÓSZÁMADÁSAI.

MÉRLEG-SZÁMLÁJA.

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Ingtatlanok: Teleki-utczai intézeti ház	80000	—			Részvénytőke: 2250 drb teljesen be-			630000	—
Árverésen vett egyéb ingatlanok	119500	—			fizetett részvény, a 140 frt=280 K			500000	—
Alsó-Szopori vásárjog, vásártérrel					Alapok: Közönséges tartalék-alap				
és épületekkel	15000	—	214500	—	Kétes követelések tartalék-alapja	56240	93		
Készpénz			98914	86	Ezen évi hozzájárulás	5000	—	61240	93
Váltók			3359999	53	Hiteltulajdonosi biztonsági-alap			1350	58
Előlegek és zálog-kölcsönök: Érték-					Intézeti ösztöndíj-alap			8126	10
papírokra és ékszerekre			83651	—	Tiszti nyugdíj-alap			204642	25
Jelzálog-kölcsönök	1466360	50			Betétek könyvecskékre			5847749	03
Függő kamatok	11024	63	1477385	13	Váltók visszleszámitolásban			30000	—
Kötvény-kölcsönök: Községeknek			23028	—	Átmeneti tételek			34439	15
Értékpapírok: Jegyzék szerint			472534	—	Fel nem vett osztalék:				
Tiszti nyugdíj-alap értékpapirjai			201516	25	1900. évről	84	—		
Bélyeg-készlet			1100	—	1901. »	84	—		
Adósok folyó számlában:					1902. »	1008	—	1176	—
Társintézeteknél elhelyezett tőkék					Hitelezők folyó számlában			317564	81
és alapszabályilag fedezett egyéb			1807843	14	Igazgatósági, vezérigazgatói és fel-				
folyószámlák összege			—	—	ügyelői jutalék			18206	27
Felszerelés: teljesen leírva			—	—	Tiszta nyereség-egyenleg			85976	79
			7740471	91				7740471	91

NYERESÉG- és VESZTESÉG-SZÁMLÁJA.

VESZTESÉG	K	f.	K	f.	NYERESÉG	K	f.	K	f.
Kamatok: Betétek után (könyvecs-			218290	35	Kamatok: Váltók után	183128	52		
kékre és folyószámlákra)					Előlegek és zálogkölcsönök után	7054	65		
Üzleti költségek: Lakbér, fűtés, vi-					Jelzálog-kölcsönök után	87826	57		
lágítás, könyvek, nyomtatványok,			11293	42	» » » (hátralék-				
irodaszerek, utiköltségek, bélyegek,					ban — az előleges kamatok le-				
pósta, sürgöny- és telefon-díjak stb.			31441	48	vonása után)	11024	63		
Dijazások: Összes díjazások, lak-					Folyószámlák után	88800	98		
bérek és napbiztosítási díjak					Kötvény-kölcsönök után	2182	23		
Adó: Összes állami és városi adók	23154	55	44983	59	Értékpapírok adómentes kamatai	25011	32	405028	90
Betétkamatok után 10% adó	21829	04	1193	69	Értékpapírok árfolyam emelkedése			14204	47
Illetékek: Különböző illetékek			1333	76	Ingtatlanok jövedelme			8590	06
Perköltségek: Perelt követeléseknél					Fárdíj (jutalék) számlán			7267	22
Veszteség: Behajthatatlan váltókon	11264	46	10694	92					
Leírt követelésekből befolyt	569	54	3676	38					
A folyó évben eladott ingatlanoknál									
Nyereség: 112,183 kor. 06 fill.									
Felosztási terv:									
Kétes követelések tartalék-alapjára	5000	—							
Tiszti nyugdíj-alapra	3000	—							
Igazgatósági, vezérigazgatói és fel-			26206	27					
ügyelői jutalékokra	18206	27	85976	79					
Nyereség-egyenleg a közgyűlés ren-									
delkezésére			435090	65				435090	65

Nagyvárad, 1903 december 31.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Markovits Antal, elnök.

Farkas Izidor,
Markbreit Sándor,

Lévay Zsigmond,
Dr. Miskolczy Ferencz,

Reismann Mór, vezérigazgató.

A könyvvizetésért:

Rosenthal Adolf, főkönyvelő.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Ficzek Lajos, Krausz Dávid, ifj. Moskovits Mór.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.